

זרקה תורה

לע"נ רעייתי מרת זיוה בת ר' אליעזר הכהן ע"ה
נלב"ע כ"ו בסיון תש"פ

© מאת הרב ישעיהו גלינסקי שליט"א בן לא"מ הרב יעקב יצחק זצ"ל

סדר הדלקת נרות חנוכה

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר (ש) חנוכה.

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

(בערב הראשון בלבד): ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

הנרות הללו אנו מדליקין על הנסים ועל הנפלאות ועל התשועות. שעשית לאבותינו על ידי פהיך הקדושים. וכל שמונת ימי חנוכה, הנרות הללו קדש. ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד. כדי להודות לשמך על נסיה ועל נפלאותיה ועל ישועתה.

ע"פ סידור הגר"א. יש בו ל"ו תיבות (לא כלולים תיבות 'הנרות הללו') כמנין הנרות של כל שמונת הימים [טור אוה"ח סי' תרע"ו; משנה ברורה, אוה"ח, שער הציון סימן תרע"ו ס"ק י"ג; מסכת סופרים פרק כ'; בן איש חי, שנה ראשונה וישב, הלכות חנוכה א'; סידור וילנא].

ובחנוני - חידות לחנוכה

כך אמר להם הקב"ה לישראל: בניי, מה אני מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה. [תנא דבי אליהו רבה כח]

1. צמד מילים במעוז צור שהמילה הראשונה נמצאת בשניה.
2. חמש מילים רצופות שמופיעות בברכת ההדלקה ומופיעות גם בפיוט 'הנרות הללו'.
3. ביחיד - הנרות, וברבים - הכהנים בפיוט 'הנרות הללו'.
4. שלושה משבעת המשקים בפיוט 'מעוז צור'.
5. שמות שלושה איברים בפיוט 'מעוז צור'.
6. ב'ועל הניסים' שם אב ובנו, ובמעוז צור שם אב ובנו.
7. בפיוט 'הנרות הללו' חמש מילים רצופות שבהן האות ל'.
8. ממילה המוזכרת במגילת אסתר ומוזכרת גם כן בפיוט 'מעוז צור' למדו שלהמן היו 208 בנים. רמז: אם תוסיף למילה זו אות שערכה הוא מספר המופיע בפיוט 'מעוז צור' תקבל אחת ממכות מצרים. [מגילה טו:]
9. שלוש מילים שונות הנקראות בשווה משני צדדיהם בפיוט 'הנרות הללו', אחת מהן מוזכרת גם בפיוט 'מעוז צור' ואחת מהן גם ב'ועל הניסים'.
10. בשמונה מילים רצופות ב'מעוז צור' האות נ'.
11. שם פרשת השבוע בחנוכה, הורד אות ראשונה, קבל מילה הכתובה פעמיים ב'מעוז צור'.
12. שתי ברכות משותפות לחנוכה ולפורים.

13. מה המשותף בין התאריך א' בניסן עד י"ג בניסן לחנוכה?
[במדבר ז, א]
14. באיזה ראש חודש אומרים הלל שלם ובאיזה ראש חודש לא אומרים כלל הלל?
15. כינוי של עם ישראל המוזכר בשיר השירים ובפיוט 'מעוז צור' ברבים ובפיוט הנאמר בפורים ביחיד.
[שיר השירים ב-א, ב]
16. מילה שהיא אות מא"ב ואיבר באדם המופיעה בכל קרבנות הנשיאים.
[במדבר ז, יד; בראשית לב, ג]
17. שתי מילים כל אחת בת שמונה אותיות ב'הנרות הללו', אחת מהן מופיעה גם בברכות ההדלקה.
18. שתי מילים בנות שמונה אותיות בברכת מודים, אחת מהן גם ב'הנרות הללו'.
19. מי דומה לכלב ב'מעוז צור'?
20. אותה מילה בת שלוש אותיות הנקראת בשווה משני צדדיה שזה גם שם של נביא, מוזכרת בשלושה פסוקים רצופים מקריאת התורה של היום הראשון של חנוכה.
[במדבר ז-ח, ט; שמואל ב' ז, ב]
21. שלוש מילים רצופות מופיעות פעמיים ברציפות בפסוק אחד בקריאה של יום א' דחנוכה.
[במדבר ז, א]
22. שם תנא המוזכר בקריאת התורה של חנוכה שנתן עיצה איך לקיים מצוה שגזרו עליה היוונים בחנוכה.
[במדבר ז, ח; חולין מז; שבת קלד]
23. שני מספרים שונים שכל אחד מהם מופיע שלוש פעמים בפסוק אחד בקריאת קרבנות הנשיאים.
[במדבר ז, ט; ז, יז]
24. שם שבט ושם נשיא של אותו שבט, שניהם מתחילים באותה אות.
[במדבר ז, לו; במדבר ז, מח]
25. אחד מארבעה אבות נזיקין שגזרו לכתוב עליו.
[ב"ק ב; מדרש רבה בראשית פרשה ב' ד]
26. אחת מגזירות היוונים שהיא סיבה לאחד מארבעת הצומות.
27. הכתב הותר על ידי נח ועל התרגום לשפה ירד חושך לעולם.
[מגילה ט; מגילה ט; מסכת סופרין פרק א' הלכה ז']
28. היכן יש דין להשתחוות בגלל מה שעשו היוונים?
[מסכת מידות פרק א' משנה י']
29. 'טימאו כל השמנים' על ידי איזו טומאה?
[שבת כא; תוס' ד"ה שהיה ומהרש"א שם]
30. 'אז אגמור בשיר מזמור חנוכת המזבח' היכן הניחו את המזבח הישן?
[מסכת מידות פרק א' משנה י']
31. תנא ששמו כאחד השבטים, שמלך יון השתחוה לו. רמז: מוזכר בפרקי אבות.
[יומא סט; פ"א א, ב]
32. היכן מרומזת מלכות יון בחלום נבוכדנצר?
33. למי קבעו טבעת וסתמו חלון בגלל מעשה בזמן היוונים?
[דניאל ב, לבט רש"י]
34. בקטע שמוסיפים בשמונה עשרה ובברכת המזון, שתי מילים שונות המופיעות חמש פעמים.
[סוכה נו;]
35. איזו זכירה שמחויבת בכל יום ויש בה מחלוקת אם מחויבת בלילה, מזכירים אותה ב'מעוז צור'?
36. ב'מעוז צור' כתוב לשון ש'באז ישיר' כתוב על הבינונים.
[שמות טו, ה רש"י]
37. מה שהכינו בגתן ותרש את זה מסכתי ב'מעוז צור'.
38. היכן ב'ועל הניסים' מוזכר בנו של יפת ואחיו של יפת?
39. מה שנהייתה לאגגי, שנה אות - מה שהיה בחותם כהן גדול.

40. ב'מעוז צור' אני אחרי שיר, וב'שיר של יום' של חנוכה אני לפני שיר.
41. מתי נעשה נס שנזדמן מקווה לכל אחד בביתו? ואיך זה רמוז בבאר השלישית. [בראשית כו, כב בעל הטורים]
42. מנהג שנוהגים בחנוכה שמשותף גם לשבועות, שהוא זכר למה שהיה במי ששמה כשם אשת עשיו שנקראה כך לטובה. כמו התואר של הברוש מ'מעוז צור' אך לא תואר המוזכר ב'מעוז צור'. [ש"ע או"ח תר"ע ב; בראשית לו, ב רש"י; אסתר ב, ה]
43. את מה נוהגים לשובב ומי נוהג לסבב? [תר"ע משנ"ב ס"ק א; התודעה מנהגי חנוכה; טעמי המנהגים ס' תתנ"ט]
44. היכן מצאנו שחנוכת בית חשמונאי הוא תשלום לכ"ה בכסלו? [תר"ע משנ"ב ס"ק ז]
45. שתי ברכות הנאמרות בחנוכה מסתיימות באותה מילה הנקראת בשווה משני צדדיה ורק אחת מהן נאמרת רק פעם אחת בחנוכה.
46. המשותף בין יחיד, רבים וכרמלית, שאין לנו בחנוכה בפיוט 'הנרות הללו'.
47. שני אנשים קראו 'מי לה' אלי' מי הם? רמז: שניהם מתחילים באות מ'.
48. ארבע מילים ב'אז ישיר' הנאמרות גם בשחרית וגם במעריב שר"ת שלהם הוא תואר לחשמונאים. [שמות טו, יא]
49. שני מספרים ב'מעוז צור' אחד גדול מהשני פי עשר.
50. היכן מוזכרת בתנ"ך המילה 'חנוכה'? [נחמיה יב, כז]
- 51. מצאו מילה משותפת ל:**
- כהן ; שבת ; נס.
 - דגים ; מנוע ; זית.
 - עולה ; זהב ; נחושת ; קטורת ; אדמה ; חנוכה.
 - קריה ; מילה ; בגדים ; שרצים.
 - קרן ; מהירות ; מחזיר.
 - חשמונאים ; מקדש ; שמאי.
 - הלל ; כפר ; ישלם.
 - מזבח ; בית.
52. באיזה איבר השתמשו בנר?
53. מה הקשר המשפחתי בין נח ליון?
54. אלו שני ניסים שונים, בשני נביאים שונים היו בשמן?
55. במה שיחפשו את ירושלים, ידליקו בחנוכה? רמז: בדיקת חמץ. [צפניה א, יב]
56. איזו הלכה הקשורה לקידוש החודש קשורה לחנוכה?
- איזו הלכה בהלכות נזיקין קשורה לחנוכה?
- איזו הלכה מהלכות ביכורים קשורה לחנוכה?
- איזו הלכה מהלכות שביעית קשורה לחנוכה?
- [רמב"ם שמיטה ד, ה]
57. היכי תמצי אדם שהדליק נרות חנוכה בזמן הנכון ובמקום הנכון, בכמות הנכונה, בהיתר, ומכספו ולא יצא ידי חובה?
58. שם פרק בש"ס, שבחנוכה יש על זה ברכה מיוחדת. [ברכות פרק ט'; ש"ע או"ח תרע"ו סעיף ג']
59. דין משותף לנר חנוכה ולמצוות ארבע כוסות בליל הסדר. [ש"ע או"ח תרע"א א; ש"ע או"ח תע"ב יג]

60. דין משותף לנוי סוכה ולשמן של חנוכה. [סוכה ט; שו"ע תרע"ז ד]
61. היכן חודש טבת מוזכר בתנ"ך? [אסתר ב, טז]
62. היכי תמצי דבר שאינו בטל בגלל שנחשב דבר שבמנין רק אם נתערב בחנוכה? [שו"ע או"ח תרע"ג משנ"ב ס"ק כ"ב]
63. איך יתכן בחו"ל תשעה לילות רצופים ובכל לילה תפילת שמונה עשרה שונה?
64. איך יתכן - בר מצוה או יארצייט, פעם יהיה בחנוכה ופעם לא?
65. צמד מילים זהה בקרבנות הנשיאים וכן צמד מילים זהה בהפטרת חנוכה. [במדבר ז, פו; זכריה ד, ח]
66. היכן רמז הקב"ה לאהרן על מצות החנוכה? רמז: היכן מוזכר ברמב"ן מגילת סתרים. [במדבר ח, ב רמב"ן]
67. שם אדם המופיע ב'מעוז צור' ומופיע גם בהפטרת חנוכה.
68. מה פירוש המילה 'כסלו'?
69. מי בתנ"ך הכינה לביבות? ובאיזה פרק מוזכר שלוש פעמים לביבות? [שמואל ב' יג-ח, ג]
70. בחוץ לארץ באות ש', בארץ בפ'. [ספר התודעה מנהגי חנוכה]
71. מה משותף בין מצוות סוכה לנר חנוכה? [סוכה ב; שו"ע או"ח תרע"א ו']
72. מה משותף בין חנוכה ופורים לעתיד לבוא? [ירושלמי תענית ב.]

מְעוֹז צוֹר יִשׁוּעָתִי לָךְ נֶאֱחָ לְשִׁבְחָה.
תְּכַוֵּן בֵּית תְּפִלָּתִי וְשֵׁם תּוֹדָה נִזְכַּח.
לְעֵת תְּכִיֵּן מִטְּבַח מִצֵּר הַמְּנַבַּח.
אִז אֲגַמּוֹר בְּשִׁיר מְזֻמָּר חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח:

בְּרוֹת קוֹמַת בְּרוּשׁ בְּקִשׁ אֲגָגִי בֶן הַמְּדָתָא
וְנִהְיֶתָה לֹא לְפַח וְלִמְזֻקֵּשׁ וְגִאֲוָתוֹ נִשְׁבַּתָּה
רֵאשׁ יְמֵינִי נִשְׂאֵת וְאוֹיֵב שְׂמוֹ מְחִיתָ
רַב בְּנֵי וְקִנְיָנֵי עַל הָעֵץ תְּלִיתָ:

רְעוֹת שְׂבָעָה נִפְשֵׁי בִּגְזוֹן כַּחֵי כֹלָה
חַיִּי מְרֻרוֹ בְּקִשֵׁי בְּשִׁעְבוֹד מַלְכוּת עֲגָלָה
וּבִידוֹ הַגְּדוּלָה הוֹצִיא אֶת הַסְּגָלָה
חַיִל פְּרָעָה וְכֹל זָרְעוֹ יָרְדוּ כְּאֶבֶן בַּמְּצוּלָה:

דְּבִיר קִדְשׁוֹ הִבְיָאֵנִי וְגַם שָׁם לֹא שְׁקַטְתִּי
וּבֹא נוֹגֵשׁ וְהִגְלֵנִי כִּי זָרִים עֲבַדְתִּי
וַיִּזוּ רַעַל מִסְכְּתִי כְּמַעֲטֵי שְׁעַבְרָתִי
קִזְּבָל זָרְפָּבֶל לְקִזְּבָלֵי שְׂבָעִים נוֹשְׁעָתִי:

זְנוּנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אִזֵּי בִימֵי הַשְּׂמָנִים
וּפְרָצוּ חוֹמוֹת מַגְדְּלֵי וְטַמְאֻוּ כָּל הַשְּׂמָנִים
וּמְנוֹתַי קִנְקְנָנִים נַעֲשָׂה גַם לְשׁוֹשְׁנִים
בְּנֵי בֵינָה יְמֵי שְׂמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וְרִנְנִים:

חֲשׂוֹף זְרוּעַ קִדְשֶׁךָ וְקָרַב קִזְּבָלֵי הַיְּשׁוּעָה
נִקְּם נִקְמַת עֲבָדֶיךָ מֵאִמָּה הַרְשָׁעָה
כִּי אָרְכָה לָנוּ הַיְּשׁוּעָה וְאִין קִזְּבָלֵי הַרְעָה
דְּחָה אֲדָמוֹן בְּצַל צִלְמוֹן הָקָם לָנוּ רוּעִים שְׂבָעָה:

לרפואת מרת שרה בת פנינה יפה תחיל בתושח"י